Vlaams Parlement

vergadering **C84**
zittingsjaar 2018-2019

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn

van 29 januari 2019

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Ingrid Pira aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de geluidsactie-plannen 2019-2023
– 541 (2018-2019) 3

VRAAG OM UITLEG van Elke Wouters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het aantal niet-vergunde inrichtingen van klasse 1, 2 en 3
– 610 (2018-2019) 7

VRAAG OM UITLEG van Ingrid Pira aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het ontbreken van een Beleidsplan Ruimte Vlaanderen
– 634 (2018-2019) 9

VRAAG OM UITLEG van Hermes Sanctorum-Vandevoorde aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de regelgeving voor de kweek en de verkoop van konijnen
– 438 (2018-2019) 14

VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over een mogelijk verbod op vuurwerk
– 525 (2018-2019)
VRAAG OM UITLEG van Chris Janssens aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dieren-welzijn, over de mogelijke invoering van een vuurwerkverbod
– 618 (2018-2019) 17

VRAAG OM UITLEG van Hermes Sanctorum-Vandevoorde aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de gevolgen voor Vlaanderen van de Duitse houding ten aanzien van onverdoofde biggencastratie
– 583 (2018-2019) 24

VRAAG OM UITLEG van Ingrid Pira aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de geluidsactieplannen 2019-2023
– 541 (2018-2019)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Ingrid Pira (Groen): Vanuit de Europese richtlijn Omgevingslawaai zijn alle lidstaten verplicht om elke vijf jaar geluidsbelastingkaarten en actieplannen te maken. Er liggen nu zes nieuwe geluidsactieplannen voor. Zij werden opgemaakt op basis van de geluidsbelastingkaarten van 2016. Het gaat over actieplannen voor de periode 2019-2023 voor belangrijke wegen, spoorverkeer, luchtvaart en voor de agglomeraties met meer dan honderdduizend inwoners, met name Antwerpen, Gent en Brugge.

In hun advies stellen de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad) en de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) dat "geluidshinder de op een na belangrijkste factor is in de gezondheidsimpact van milieuvervuiling in Vlaanderen. Dit komt omdat een groot deel van de bevolking blootgesteld is aan verkeersgeluid, onder meer door het dichte wegennetwerk, het groeiende wagenpark, het stijgend aantal gereden kilometers en de hoge bevolkingsdichtheid. Geluidsoverlast is een onderschat milieu- en gezondheidsprobleem. Lawaai kan leiden tot slaapverstoring, stress en zelfs hart- en vaatziekten. Een op drie Vlamingen wordt blootgesteld aan te veel lawaai."

In de actieplannen voor 2019-2023 zijn nauwelijks nieuwe maatregelen opgenomen om geluidshinder in te perken, waarbij het zeer beperkte aantal nieuwe initiatieven bovendien nog zeer voorwaardelijk geformuleerd is. Voor autowegen, de belangrijkste bron van lawaaihinder, zijn er enkel maatregelen tot 2020 opgenomen in plaats van tot 2023. Bovendien blijkt dat er niet in een budget is voorzien.

Om een prioriteitenlijst van knelpunten op te stellen vertrekt het geluidsactieplan voor belangrijke wegen van een drempel van 70 decibel, gecombineerd met de aanwezigheid van woningen in de omgeving. 70 decibel is een zeer hoge drempel: volgens de Wereldgezondheidsorganisatie treden er gezondheidsproblemen op vanaf 53 decibel. Dat maakt dus dat heel wat knelpunten de volgende jaren niet aangepakt zullen worden. Enkel de meest problematische zones zullen aan bod komen, en zelfs dat is verre van zeker. Uit de evaluatie van de vorige actieplannen blijkt dat slechts een deel van de prioritaire acties ook echt is uitgevoerd.

Veel projecten voor geluidsschermen of een stille wegverharding zitten nog in de onderzoeksfase. Veel heeft te maken met te beperkte budgetten. Het aanleggen van fluisterasfalt of het inplanten van geluidsschermen is een dure zaak. De nu voorliggende plannen bevatten alvast geen overzicht van de budgetten die Vlaanderen zal vrijmaken voor geluidsmaatregelen op gewestwegen. Om een versnelling hoger te schakelen en geluidsknelpunten op te lossen, is meer geld nodig. Zo niet, dreigen deze plannen een lege doos te worden.

De Minaraad en de SERV stellen ook dat "uit de actieplannen blijkt dat Vlaanderen door zijn gebrekkige ruimtelijke ordening met een structurele handicap zit. Vlaanderen heeft een zeer fijnmazig wegennet, gecombineerd met een overmaat aan lintbebouwing en veel verspreide verkavelingen dicht bij drukke wegen. Er liggen veel woonzones op te korte afstand van drukke autowegen. De geluidsproblematiek wijst opnieuw op de nood aan een betere ruimtelijke ordening en dus een operationeel Beleidsplan Ruimte Vlaanderen."

Minister, bent u het eens met de kritieken van de SERV en de Minaraad, en bent u van plan om hun adviezen mee op te nemen in de geluidsactieplannen?

Waarom zijn de maatregelen voor autowegen maar tot 2020 opgenomen en wanneer plant u dit actieplan uit te breiden tot 2023?

Bent u van plan om in de geluidsactieplannen op te nemen dat een deel van de opbrengst van de kilometerheffing voor vrachtwagens gereserveerd wordt om de geluidsactieplannen versneld uit te voeren?

Plant u de directe en indirecte baten van de geplande maatregelen in kaart te brengen? Waarom eventueel niet?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Pira, nog niet zo lang geleden hadden we in deze commissie een gelijkaardige vraag over dit onderwerp. Ik zal de context en de procedures nog eens schetsen. Er is de richtlijn Omgevingslawaai, waarin staat dat die geluidsactieplannen moeten worden opgemaakt en wat de timing daarvan is. Dat is ook opgenomen in het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning (VLAREM). Daarin is aangegeven dat het ontwerp voor advies bezorgd wordt aan de Minaraad en de SERV. De definitieve geluidsactieplannen moeten bij de vaststelling door de Vlaamse Regering rekening houden met de adviezen en met de tijdens het openbaar onderzoek ingediende bezwaren en opmerkingen.

Wanneer de adviezen van de Minaraad en de SERV niet of maar gedeeltelijk worden gevolgd, moet dat grondig verantwoord worden. In die overwegingsdocumenten wordt op transparante wijze een overzicht gegeven van alle reacties en adviezen, de antwoorden daarop en van de aanpassingen aan het actieplan.

De Minaraad en SERV bezorgden mij een gezamenlijk advies op 21 december 2018. De publieke consultatie liep af op 11 januari. Mijn diensten zijn alle reacties en adviezen aan het verwerken.

De opmaak van het geluidsactieplan voor belangrijke wegen is een gedeelde verantwoordelijkheid van mijn diensten, het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV) en het Departement Mobiliteit en Openbare Werken (MOW).

Ik geef een opsomming van de belangrijkste adviezen. De adviesraden vragen een versnelling van de aanpak en uitvoering van acties met betrekking tot de aanpak van prioritaire locaties. Ze vragen zich af waarom in het actieplan geen inzicht wordt gegeven in de projecten die AWV gepland heeft in de periode 2021-2023. Zij vragen waarom de plannen geen inzicht geven in de kosten en baten van de voorgenomen maatregelen voor de komende planperiode. Verder vragen ze de raden ook in te zetten op investeringen in mobiliteit en infrastructuur ter realisatie van de geluidsactieplannen. Voor de raden moet synergie met ander beleid sturen in de richting van systemische ingrepen en aanpak aan de bron.

Ten slotte wordt ook de nood aan een betere ruimtelijke ordening en een operationeel Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV) nogmaals benadrukt.

Het is duidelijk dat er heel wat elementen zijn die tot het bevoegdheidsdomein van de minister van Mobiliteit behoren. Ik zal daarover hier geen uitspraken doen, want dit wordt door zijn diensten behandeld. Wij houden ons aan de wettelijk voorziene procedure. We moeten daar dus nog antwoorden op formuleren, evenals de diensten van minister Weyts.

In het ontwerp geluidsactieplan 2019-2023 wordt op basis van de insteek van AWV de reden toegelicht waarom met betrekking tot het afwerken van de

zogenaamde prioriteitenlijst geluid van AWV maar een planning is opgenomen voor belangrijke wegen tot en met 2020. AWV wil op voorhand geen prioritering opstellen en stelt jaarlijks een nieuw programma op. Bij de opmaak van het ontwerp geluidsactieplan was het programma 2018 goedgekeurd en was er een indicatief programma tot 2020, en dat is mee opgenomen.

Op insteek van het beleidsdomein Openbare Werken geeft het ontwerp geluidsactieplan aan dat de aanwending van de inkomsten uit de al van kracht zijnde kilometerheffing voor vrachtwagens beslist beleid is waarbij er geen specifiek deel van de inkomsten is bepaald voor geluidsmilderende maatregelen.

Het klopt niet dat de actieplannen geen inzicht geven in de kosten en baten. De studie van Tractebel uit 2015, waarnaar wordt verwezen in het plan, heeft voor een aantal belangrijke maatregelen, zoals stillewegdekkenbeleid en het afwerken van de prioriteitenlijst geluid, een schatting gemaakt van de reductie in aantal blootgestelden, ernstig gehinderden en ernstig slaapverstoorden. De berekening van de reductie in aantal blootgestelden is ook niet voor alle voorgenomen maatregelen kunnen gebeuren. Voor nogal wat maatregelen is op voorhand moeilijk in te schatten welke reductie in geluidsblootstelling ermee zal worden bereikt. Voor een effectieve kosten-batenanalyse moet de gezondheidswinst van maatregelen kunnen worden uitgedrukt in een monetaire waarde. Ook op dat vlak is er nog niet voldoende wetenschappelijke consensus.

Toch wordt in concrete gevalsituaties bij de keuze om al dan niet te investeren in geluidsmilderende maatregelen, steeds een vorm van kosten-batenanalyse uitgevoerd. Dat maakt immers onderdeel uit van de onderzoeken die AWV uitvoert voorafgaand aan de beslissingen om te investeren.

Het Zomerakkoord van juli 2018 zette een belangrijke stap vooruit in het ruimtelijk beleid, met de goedkeuring van de strategische visie van het BRV en een aantal ontwerpen van decreet die daarbij horen, zijnde de woonreservegebieden, bestemmingsneutraliteit voor de winning van hernieuwbare energie en de bescherming van de bijzonder kwetsbare bossen en het Instrumentendecreet.

Dat zit allemaal voor advies bij de Raad van State, en die heeft daar meer tijd voor nodig omdat er heel veel decreten op de tafel liggen, niet alleen vanuit Omgeving, maar ook van vele anderen. Het duurt dus langer dan gepland, maar hopelijk kan het snel op de tafel van de regering terechtkomen.

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Ingrid Pira (Groen): Minister, ik heb niet veel concrete antwoorden gehoord op mijn vragen, en geen reactie op de adviezen van de Minaraad en de SERV, die toch redelijk duidelijk zijn. Vandaag las ik toevallig in De Standaard: "De Vlaming telt in zijn bed geen schapen, maar auto's. Een Vlaming op vier wordt geregeld, tot zelfs elke nacht wakker door straatverkeer."

Er wordt gesproken over een vijfjaarlijks leefomgevingsonderzoek van het Departement Omgeving van de Vlaamse overheid, waarin vijfduizend Vlamingen worden gepolst over geluids-, geur- en lichthinder in hun dagelijks leven. Uit de meting van 2018 blijkt dat er opnieuw een toename is van het aandeel ernstig tot extreem gehinderden ten opzichte van de vorige meting.

Minister, dat is een zeer spraakmakend resultaat. Wat is uw reactie hierop?

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Minister, twee weken geleden heb ik u ook ondervraagd over de geluidsactieplannen. Ik heb toen onder meer verwezen naar

de in mijn ogen ietwat ongelukkige timing. U hebt toen aangekondigd dat u daar soepel mee zou omgaan en gemeenten eventueel zelfs zou contacteren. Ik wil dan ook van deze gelegenheid gebruikmaken om te vragen of dit effectief gebeurd is, en wat het resultaat daarvan is. Hebt u meer zicht op de binnengekomen bezwaarschriften, adviezen en opmerkingen van de betrokken gemeentebesturen?

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Minister, het is normaal dat u op dit moment nog niet op alle concrete vragen kunt antwoorden. U hebt zonet gezegd dat het openbaar onderzoek nog maar heel recent is afgerond. Na een openbaar onderzoek is het normaal dat alle binnengekomen adviezen zeer goed worden bestudeerd, en dat aan de hand van die adviezen er dan ook kan worden bijgestuurd in de geluidsactieplannen.

Minister, ik heb nog een vraag over het vijfjaarlijkse leefomgevingsonderzoek, dat vandaag in de krant staat, en dat zich vooral concentreert op de groeiende hinder door het verkeer, dat blijkbaar zeer opvallend is in het leefomgevingsonderzoek. Dat is door de Vlaamse overheid uitgevoerd bij heel wat Vlamingen.

Minister, kunnen we via de commissiesecretaris in kennis worden gesteld van het leefomgevingsonderzoek? Het zou interessant zijn om daar bepaalde elementen uit te bekijken. Wordt er op de een of andere manier rekening gehouden met het leefomgevingsonderzoek in dat geluidsactieplan, dat nog verder zal worden verfijnd naar aanleiding van adviezen die zijn binnengekomen in het kader van het openbaar onderzoek?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik begin misschien met de bijkomende vraag van collega De Vroe.

Dat contact is er geweest en dat was ook afgesproken. Ik heb dat ook aan mijn diensten meegegeven. Ik heb hier nu wel geen overzicht van het aantal reacties dat daar al op gekomen zijn. Dat zou ik eens moeten navragen, alsook de inhoud van de bezwaren. Ik heb dat nog niet allemaal bij mij, omdat mijn diensten dat nog allemaal aan het verwerken zijn, maar we hebben proactief contact opgenomen met de gemeenten. Dat was belangrijk en het was ook een terechte suggestie van u.

Dat ruime omgevingsonderzoek is in onze opdracht gebeurd. In alle onderdelen van mijn beleid houden we daar rekening mee. Er worden daar uiteraard ook stappen vooruit gezet. Dit levert op zich geen nieuwe inzichten op. We wisten al waar de Vlaming zich het meest door gehinderd voelt, met name licht, geluid en zwerfvuil. Dat weten we en dat wordt ook bevestigd door het onderzoek. Daarom zetten we daar ook sterk op in.

Hoe nemen wij dat nu mee? Dat wordt uiteraard vertaald in die geluidsactieplannen. Verkeer is daarin sowieso een belangrijke factor, maar ook bij vergunningen kijken we uiteraard naar die geluid- en lichthinder. Dat is zeker een belangrijk element. Ik zal het onderzoek met veel plezier overmaken aan het secretariaat van de commissie en dan kunnen we daarover zeker verder van gedachten wisselen. U ziet dat er een aantal constanten zijn over de verschillende onderzoeken heen. Het verschuift wel een beetje, maar je ziet wel dat de Vlamingen hier bezorgd over blijven en dus moeten we hier verder op inzetten.

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Ingrid Pira (Groen): Bedankt voor uw antwoord, minister.

Aangezien de hinderaspecten bij de Vlaming stijgen in het leefomgevingsonderzoek, waar De Standaard vandaag over sprak, hoop ik inderdaad dat u zoveel mogelijk rekening houdt met de adviezen of opmerkingen die uit het openbaar onderzoek komen. We zullen dit zeker verder opvolgen van nabij. In elk geval denk ik dat we in de toekomst verregaande maatregelen zullen moeten nemen tegen de hinder die veel Vlamingen ondervinden door wegen. Ik hoop daarvoor op uw steun.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Elke Wouters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het aantal niet-vergunde inrichtingen van klasse 1, 2 en 3
– 610 (2018-2019)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Wouters heeft het woord.

Elke Wouters (N-VA): Minister, bij de aanvraag van een omgevingsvergunning voor de exploitatie van ingedeelde inrichtingen of activiteiten, bepaalt de VLAREM-regelgeving (Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning) in welke klasse die valt. Voor een inrichting van klasse 1 en 2 moet een vergunning worden aangevraagd; voor klasse 3 is er enkel een meldingsplicht. De omgevingsvergunning legt de vergunningsbeslissing bij één bepaalde overheid. Dat is in principe de gemeente, tenzij voor projecten waarvoor de provincie of de Vlaamse overheid als bevoegde vergunningverlenende instantie is aangeduid. Voor de Vlaamse Regering zijn dat veelal grote projecten die een regionale impact kunnen hebben op ruimte of milieu.

Uit het milieuhandhavingsrapport van 2017 blijkt dat maar liefst 142 van de responderende gemeenten aangeeft kennis te hebben van niet-vergunde inrichtingen op hun grondgebied. Het gaat in totaal om 3759 niet-vergunde inrichtingen en het betreft zowel inrichtingen van klasse 1 en 2 als 3. We spreken hier dus over gemiddeld 26 niet-vergunde en hinderlijke inrichtingen per gemeente, die in principe niet zouden mogen worden uitgebaat. Daarnaast zijn er nog 125 responderende gemeenten die zelfs niet weten of er niet-vergunde inrichtingen op hun grondgebied staan en zo ja, hoeveel.

Uit het rapport blijkt ook dat gemeenten steeds minder vaak beroep doen of kunnen doen op het wettelijk minimum aantal toezichthouders. Waar in 2015 nog maar tussen 7 en 8 procent van de gemeenten een tekort had, lag dit cijfer in 2017 al tussen 14 en 20 procent. Het aantal toezichthouders wordt bepaald aan de hand van het aantal hinderlijke inrichtingen van klasse 2. Indien de gemeente dit aantal niet voldoende kent, kan men het aantal toezichthouders ook berekenen aan de hand van het inwonersaantal.

Minister, inrichtingen van klasse 1 hebben de grootste milieu-impact. Dat er nog steeds inrichtingen van die klasse zonder vergunning opereren, is een blamage. Hoeveel van die gevallen zijn bekend? Welke stappen hebt u de afgelopen jaren gezet om hen al dan niet in de regel te stellen of de provincies daartoe aan te manen?

Wat zult u bijkomend doen om steden, gemeenten en deputaties aan te zetten om inrichtingen van klasse 1, 2 en 3 in de regel te stellen, uit respect voor de omwonenden en hun leefmilieu?

Steeds vaker wordt niet voldaan aan de minimumnorm voor lokale toezichthouders. Kunt u de lokale besturen hierover informeren en hen erop wijzen dat de minimale aantallen gehaald moeten worden?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega Wouters, elk jaar vraagt de Vlaamse Hoge Handhavingsraad voor Ruimte en Milieu (VHRM) aan alle gemeenten om een overzicht van inrichtingen van klasse 1, 2 en 3. Om verwarring te voorkomen, wordt het begrip niet-vergunde hinderlijke inrichting als volgt gedefinieerd: inrichtingen die op basis van VLAREM zouden kunnen worden geclassificeerd als zijnde een klasse 1-, klasse 2- of klasse 3-inrichting, maar nog niet werden vergund.

Uit het Milieuhandhavingsrapport blijkt inderdaad dat er in 2017 3759 niet-vergunde hinderlijke inrichtingen waren in 142 gemeenten. Uit de bevraging kan echter niet worden gedestilleerd of dit klasse 1-, klasse 2- of klasse 3-inrichtingen zijn.

In 2019 zal de VHRM de tiende editie van het Milieuhandhavingsrapport opmaken. Die zal de cijfergegevens aangaande de niet-vergunde hinderlijke inrichtingen en hun evolutie de afgelopen tien jaar grondig analyseren naar reikwijdte en significantie. Op basis van deze analyse kan indien nodig een passend beleid worden ontwikkeld.

Ook de afdeling Handhaving van het Departement Omgeving kan geen exacte cijfers kleven op het aantal niet-vergunde klasse 1-inrichtingen. Indien een onvergunde situatie aan het licht komt via een klacht of een melding, neemt zij onmiddellijk de gepaste handhavingsmaatregelen en wordt het handhavingstraject gestart.

Daarnaast oefent de afdeling Handhaving uiteraard ook toezicht uit op de exploitatie van niet volledig vergunde inrichtingen. Ook in deze situaties wordt een handhavingstraject gestart.

Uit de door de VHRM uitgevoerde analyse zal blijken of een ander, gerichter beleid moet worden uitgerold. Een optie is dat een aanpak wordt uitgewerkt als prioriteit of overkoepelende aanbeveling in het milieuhandhavingsprogramma.

De afdeling Handhaving treedt nu al op bij elke onvergunde of verkeerd vergunde situatie bij inrichtingen van klasse 1 indien ze hiervan in kennis wordt gesteld.

Ik denk dat we het tekort aan toezichthouders enigszins moeten nuanceren. We stellen vast dat gemeenten zich onderling organiseren om toezicht uit te oefenen op de vergunningsplichtige inrichtingen. Ik vind dat positief. Zo krijgen we meer gespecialiseerde toezichthouders. Bovendien staan zij ook iets verder af van de gemeenten zelf, wat het toezicht houden gemakkelijker zal maken.

Ik zal aan mijn diensten vragen om de gemeenten die niet in orde zijn, opnieuw aan te manen om hun verplichtingen na te komen.

De voorzitter: Mevrouw Wouters heeft het woord.

Elke Wouters (N-VA): Dank u wel. Minister, ik ben enerzijds een beetje teleurgesteld en anderzijds ook niet. Ik ben teleurgesteld door het feit dat u de cijfers louter bevestigt. Wij konden uit de cijfers niet opmaken hoeveel van die gevallen van klasse 1 er waren. Dat was eigenlijk de grote vraag. Zij hebben namelijk de grootste milieu-impact. Het is wel belangrijk dat wij daarvan op de hoogte zijn. Het kan gewoon niet dat er niet-vergunde inrichtingen zijn van klasse 1.

U zei dat de cijfers dit jaar opnieuw opgevraagd zullen worden en dat de evoluties geanalyseerd zullen worden. Wanneer zullen de resultaten hiervan bekend zijn?

Ik hoor u zeggen dat er toch wel een gerichter beleid gevoerd moet worden en dat gemeenten die niet in orde zijn, aangesproken zullen worden. Zult u daar nog mee wachten of zal dat snel gebeuren?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: De cijfers van die analyse zijn pas in het najaar beschikbaar. Ik vind dat we nu vooral een krachtig signaal moeten geven naar de lokale besturen en zorgen dat ze in orde zijn. Ik ben het wel met u eens dat we, als we zien dat dat geen reactie oplevert, eens grondig moeten nadenken over hoe we kunnen zorgen voor een of andere stok achter de deur om ervoor te zorgen dat ze dat doen, want ik vind dat wel heel belangrijk. Hoe dat precies moet gebeuren, daar ben ik zelf nog niet uit. Ik vind dat heel moeilijk. Dat kan financieel of op een andere manier. Zoveel instrumenten hebben we niet. Ik denk dat we daar eens creatief over moeten nadenken, om iedereen mee in de boot te krijgen, conform de afspraken die er gemaakt zijn.

De voorzitter: Mevrouw Wouters heeft het woord.

Elke Wouters (N-VA): Dank u wel, minister. Ik zal dit verder blijven opvolgen – alleszins toch nog tot mei, daarna zullen we wel zien wat de toekomst brengt. Ik denk inderdaad dat u uw verantwoordelijkheid moet nemen en ervoor moet zorgen dat die inrichtingen, alleszins die waarvoor u zelf verantwoordelijk bent, in orde zijn. Het is en blijft ook nodig om die gemeenten bij de les te houden. Zij rapporteren wel over hoeveel inrichtingen vergund zijn, maar verder doen ze er blijkbaar weinig of niets mee. De handhaving kan dus inderdaad nog wat strenger.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ingrid Pira aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het ontbreken van een Beleidsplan Ruimte Vlaanderen
– 634 (2018-2019)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Ingrid Pira (Groen): Minister, met het decreet van 8 december 2017 houdende wijziging van diverse bepalingen inzake ruimtelijke ordening, milieu en omgeving werd in de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening het systeem van beleidsplanning ingevoerd. Pas op dat moment werd er een rechtsgrond gecreëerd voor een Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV). Artikel 2.1.1, §1, van de codex definieert een ruimtelijk beleidsplan als volgt: "Een ruimtelijk beleidsplan bestaat uit een strategische visie en een of meer beleidskaders die samen het kader aangeven voor de gewenste ruimtelijke ontwikkeling. Het ruimtelijk beleidsplan is erop gericht samenhang te brengen in de voorbereiding, de vaststelling en de uitvoering van beslissingen in de ruimtelijke ordening. Het is realisatiegericht. De strategische visie omvat een langetermijnvisie voor de ruimtelijke ontwikkeling. Een beleidskader bevat operationele beleidskeuzes voor de middellange termijn en actieprogramma's voor een thema of voor een gebiedsdeel. Beleidskaders beschrijven onder meer hoe en met wie de gewenste ruimtelijke ontwikkeling wordt gerealiseerd."

Zonder een goedgekeurd Beleidsplan Ruimte Vlaanderen is er geen kader dat aangeeft welke ruimtelijke ordening Vlaanderen wenst te realiseren. Volgens artikel 2.1.5, §2, van de codex omvat de opmaak en de vaststelling van het BRV minstens de volgende stappen wat betreft strategische visie en beleidskaders. Wat de strategische visie betreft: a) een voorlopige vaststelling van de visie door de Vlaamse Regering; b) een standpunt van het Vlaams Parlement over de voorlopig vastgestelde visie, vermeld in punt a); c) een definitieve vaststelling van de visie door de Vlaamse Regering; d) de bekrachtiging door het Vlaams Parlement van de definitief vastgestelde visie, vermeld in punt c). Wat de beleidskaders

betreft: a) een voorlopige vaststelling door de Vlaamse Regering; b) een definitieve vaststelling door de Vlaamse Regering.

Momenteel is het proces slechts gevorderd tot een voorlopige vaststelling van de strategische visie door de Vlaamse Regering, punt a) dus. Wat de beleidskaders betreft, is er zelfs nog geen sprake van een voorlopige vaststelling door de Vlaamse Regering. Wij hebben althans niets in die aard gevonden. Zonder definitief vastgestelde strategische visie en definitief vastgestelde beleidskaders is het BRV een lege strategie zonder uitvoering en dus feitelijk onbestaande.

In de indicatieve planning van hetgeen de regering nog in het parlement behandeld wenst te zien voor het einde van deze legislatuur, is er geen sprake van een agendering van de strategische visie.

Wat betreft de beleidskaders – waarvan u in november 2017 in deze commissie het belang voor de realisatiegerichtheid onderstreepte, aangezien "de beleidskaders focussen op concrete acties" –, stelde u reeds op 30 januari 2018: "We zijn volop bezig met de verdere uitwerking en concretisering van de beleidskaders. Onze bedoeling is om dat in het voorjaar 2018 ook vast te leggen." We zijn dus nu een jaar later.

In het regeerakkoord van de huidige Vlaamse Regering 'Vertrouwen, verbinden, vooruitgaan', afgerond op 22 juli 2014, werd volgende centrale ambitie opgenomen: "We realiseren het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV) als opvolger van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV). Het BRV is de basis voor een strategisch, dynamisch en realisatiegericht ruimtelijk ontwikkelingsbeleid."

Minister, klopt het dat u de strategische visie van het BRV deze legislatuur niet meer aan het parlement zult voorleggen voor een standpunt, zoals voorzien in artikel 2.1.5, §2, 4°, b), van de codex, noch voor een bekrachtiging van de definitief vastgestelde visie, zoals voorzien in artikel 2.1.5, §2, 4°, d), van de codex? Indien de eerste vraag bevestigd wordt, kunt u dit uitstel verklaren?

Plant u nog een of meerdere beleidskaders vast te stellen in deze legislatuur, zoals bepaald in artikel 2.1.5, §2, 5°, a) en b), van de codex, en reeds beloofd sinds het voorjaar 2018? Indien er geen beleidskaders zullen worden vastgelegd deze legislatuur, kunt u dit uitstel verklaren?

Indien uit uw antwoorden blijkt dat er deze legislatuur niet meer zal worden voldaan aan de essentiële stappen voor de vaststelling van een BRV, hoe kunt u verantwoorden dat de meest centrale ambitie van het regeerakkoord met betrekking tot ruimtelijke ordening niet gehaald wordt?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega Pira, bedankt dat u zo'n groot supporter bent van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen en de grote omslag die we daar maken. Ik denk dat we deze legislatuur daar heel belangrijke stappen hebben gezet, en ook nog zullen zetten, want de legislatuur loopt ook nog door.

We hebben er vorige zomer inderdaad voor gezorgd dat de strategische visie van het BRV goedgekeurd is. U weet dat we deze legislatuur eigenlijk voor een forse onderbouwing hebben gezorgd. We hebben een studie opgemaakt om de maatschappelijke kosten-batenanalyse te maken. Op die manier kunnen we ook beredeneerd en gefundeerd die beslissingen over het ruimtegebruik nemen.

De goedkeuring van dat strategisch plan van het BRV hangt samen met een aantal heel belangrijke andere decreten die een doorwerking hebben op dat BRV. Ik heb het natuurlijk over het Instrumentendecreet, de woonreservegebieden, de

bestemmingsneutraliteit voor de winning van hernieuwbare energie, de watergevoelige openruimtegebieden, de intergemeentelijke commissie voor ruimtelijke ordening en bescherming van de waardevolle bossen.

Dat is allemaal mee goedgekeurd. Die zitten allemaal voor advies bij de Raad van State. Ik heb dat daarnet al gezegd. Die termijn is eigenlijk al verlopen. De Raad van State moest al lang advies gegeven hebben. Maar men zit daar eigenlijk met te veel werk, waardoor daar een probleem naar timing is. Voor mij is het heel belangrijk dat we eerst het Instrumentendecreet definitief goedgekeurd moeten hebben, voor we kunnen werken aan die beleidskaders. Ik vind het cruciaal – en dat is ook de keuze van de Vlaamse Regering – dat we ervoor zorgen dat er 100 procent schadevergoeding is, dat de instrumenten er zijn, voor je die beleidskaders kunt uitwerken. Dus ik hoop dat dat hier ook snel door het parlement goedgekeurd kan worden.

De inhoudelijke lijnen van het BRV hebben we wel al goedgekeurd. Dat betekent eigenlijk dat de provincies, gemeenten en intergemeentelijke beleidsplanning al volledig in die lijn kan liggen. Dat is ook zo gecommuniceerd en men kan daar eigenlijk ook mee van start gaan, wanneer men dat wil.

Ik hoop dat we die adviezen van de Raad van State snel binnenkrijgen. Die moesten er al zijn. Dan kunnen we ook snel richting Vlaamse Regering komen.

Het is niet zo dat we ondertussen niets ondernomen hebben. We hebben subsidies verleend rond ontharding. Die zijn een groot succes. We hebben de codex aangepast. Dus op dat vlak voel je dat er veel beweegt op het terrein en dat iedereen ook mee is in dat verhaal. Dat is ook wel belangrijk: dat we ook zeker het draagvlak verruimd hebben en dat iedereen dit verhaal nu ook wel meedraagt.

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Ingrid Pira (Groen): Minister, u weet dat ik het al een paar keer gevraagd heb. Ik moet dus vaststellen dat het BRV er niet zal komen in zijn definitieve vorm in deze legislatuur. Ik ben niet de enige die vindt dat je eigenlijk de kar voor het paard spant als je eerst met een aantal andere dingen komt – met Instrumentendecreet, woonreservegebieden – zonder dat globale kader. Ook de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening - Onroerend Erfgoed (SARO) – uw adviesraad – zegt dat, ook de Vlaamse Vereniging voor Ruimte en Planning (VRP) zegt dat. Eigenlijk moet je daar niet voor gestudeerd hebben om eerst te weten waar je je huis zet, vooraleer je ergens een keuken bouwt. Wat u nu aan het doen bent, komt daar eigenlijk wel op neer.

In 2016 heeft onze minister-president gezegd dat het BRV voor een radicale omslag gaat naar een doordacht en zuinig ruimtegebruik, waardevolle open ruimte, een radicale omslag naar een slimmere ruimtelijke ordening. Hij heeft gezegd dat die omslag nu moet beginnen en dat we ambitieus moeten zijn. Ik merk nu dat het BRV er deze legislatuur niet komt. Minister, de vele mensen die op straat komen, verwijten u niet dat u niets doet, maar dat u te weinig doet en dat het te traag gaat. Daar is dit proces zo'n voorbeeld van. Minister, ik vraag mij gewoon af – en u lanceert tegenwoordig heel verregaande voorstellen rond vliegtaks enzovoort – waarom u niet verder kunt met dit belangrijke BRV. Wie of wat – en u kunt dit onder ons eerlijk zeggen in deze commissie – dwarsboomt u? Dat zou ik zo graag willen weten.

En eventueel mogen de collega's mij ook antwoorden. Hoe komt het dat u machteloos bent om deze legislatuur niet met de opvolger van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen te komen en die betonstop in een kader te plaatsen?

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp·a): Ik sluit me volmondig aan, zeker bij de laatste opmerking van mevrouw Pira en bij de vaststelling dat het inderdaad een bizarre volgorde is om eerst een hoop uitzonderingen in de codex in te schrijven, dan te proberen om instrumenten te bedenken en dan een plan vast te leggen wat men daarmee zal doen. Normaal gezien legt men eerst de doelstellingen vast en zet men dan de juiste instrumenten in na discussie daarover. Maar ik merk dat instrumenten om links en rechts een aantal beslissingen ad hoc te kunnen nemen voor deze Vlaamse Regering belangrijker zijn dan het vastleggen van een kader waar we met die beslissingen naartoe willen.

U legt een aantal op zijn minst een beetje onduidelijke en vage maar toch voluntaristische verklaringen af over het klimaatbeleid. Een BRV dat bijvoorbeeld vastlegt dat enkel wordt gebouwd waar er alternatieve vervoersmiddelen beschikbaar zijn en daar vervolgens voor in instrumenten voorziet, zou een wervend project van de Vlaamse Regering kunnen zijn. De kans om dat wervend project te maken, hebt u echter bij dezen helemaal laten varen. Misschien dat een aantal mensen in deze commissie hun hand willen opsteken om te zeggen dat het hun schuld is omdat zij dit binnen de Vlaamse Regering tegenhouden, maar onder ons gezegd en gezwegen, minister, het wordt ook wel duidelijk dat u er ook niet verschrikkelijk hard aan trekt en dat de goesting ook niet gigantisch groot is om een duidelijk beleidskader te maken over de manieren waarop we in Vlaanderen willen wonen en ons verplaatsen, en dat op een bindende, verstandige manier aan elkaar te knopen. En dat is jammer, want eigenlijk is dat de meerwaarde die een Vlaamse Regering zou moeten hebben. Wanneer de Vlaamse Regering daar de moeite niet voor doet, dan schiet ze onvoorstelbaar te kort en niet alleen tegenover al die mensen die nu op straat komen.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Wat mij opvalt in de klimaatdebatten die de laatste tijd worden gevoerd, is dat het aspect ruimtelijke ordening daar eigenlijk nauwelijks in aan bod komt, terwijl we allemaal weten – en professor Delbeke, die een toppositie bij de EU bekleedt, heeft dat ook aangegeven – dat ruimtelijke ordening het beleidsdomein bij uitstek is dat een impact heeft op klimaat. Dit BRV is dus de sleutel om iets zeer ingrijpend en fundamenteel te doen voor het klimaat.

Op dit moment is er van onderuit een enorme vraag naar maatregelen voor het klimaat, maar ik hoor zeer weinig klanken om iets te doen met die ruimtelijke ordening. Op dit moment zitten we ook met lokale besturen die ongeacht hun kleur – ik verwijs naar het debat van vanmorgen tussen de burgemeester van Antwerpen en de burgemeester van Mechelen – een uitgesproken wens hebben om iets te doen aan het klimaat. Er is dus absoluut de lokale politieke wil om iets te doen. In dat opzicht is het jammer dat er vandaag geen kant-en-klaar BRV op tafel ligt. Ik hoop dat de beleidskaders, die de eigenlijke vertaling zijn van het witboek naar het BRV zelf, nog altijd op tafel liggen en dat daar nog altijd over gesproken wordt. Minister, kunt u iets meer zeggen over die beleidskaders?

Tinne Rombouts (CD&V): Dit onderwerp is in deze commissie al meermaals besproken. Mevrouw Pira, ik denk dat u het ermee eens bent dat er de afgelopen jaren gigantisch werk is verzet en dat er een ander denkpatroon is ontstaan. De heer Ronse verwijst naar de steden, die aanvoelen dat er een draagvlak bestaat. Dus zelfs de lokale besturen zitten vandaag in een ander denkkader en denkproces en zijn bereid om met nieuwe denkpatronen en instrumenten aan de slag te gaan. Dit is het resultaat van het debat dat we hier al hebben gevoerd en van de trekkracht die u aan dit dossier hebt gegeven. Maar uiteraard zijn wij allemaal benieuwd wanneer dit zal landen. Ik twijfel echter niet aan uw trekkracht binnen

de regering en aan het feit dat u daar op uw strepen staat en de wil hebt om dat effectief te doen landen en daarmee naar het parlement te komen. U hebt daarvoor ondersteuning binnen de regering nodig, en dat wens ik u ook heel sterk toe. Ik hoop dat we dit nog voor het einde van deze legislatuur verder kunnen bespreken met zicht op de uiteindelijke resultaten.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Alle reacties bewijzen wat ik daarnet heb gezegd, namelijk dat de mentale shift is gemaakt. Niets houdt de lokale besturen, de steden en de provincies tegen om daar werk van te maken. Zij hebben nu ook al instrumenten, maar wij willen die sterker maken. En daarom is het Instrumentendecreet zo belangrijk.

Mevrouw Pira, er is een verschil tussen uw en onze manier van werken in veel van die thema's. In plaats van een revolutie willen wij stap voor stap te werk gaan met respect voor het eigendomsrecht van mensen. Men kan alles omkeren en eerst de doelstellingen vastleggen en pas dan nadenken over de manier om dat te betalen en te realiseren. Wij willen eigenlijk het omgekeerde doen: eerst de context kennen en pas dan werk maken van de doelstellingen. Dat is een andere manier van aan politiek doen, ik geef dat toe. U doet dat op een andere manier: u stelt een ambitieuze doelstelling voorop en denkt dan pas na over de manier om dat te betalen. De Vlaamse Regering werkt op een redelijke en realistische manier.

De bestemmingsneutraliteit voor de winning van hernieuwbare energie, de woonreservegebieden, de watergevoelige openruimtegebieden, ze zijn allemaal door de Vlaamse Regering goedgekeurd. We wachten op advies van de Raad van State. Ook de waardevolle bossen zitten daarbij, en het Instrumentendecreet. Daar is heel hard aan gewerkt en er is een uitgebreide gereedschapskoffer die voor iedereen beschikbaar is.

Maar nogmaals, wij wachten daar ook niet op. Ik verwijs nog eens naar de onthardingssubsidies van 5 miljoen euro. We hebben gigantisch veel aanvragen gekregen, wat aantoont dat dat op het terrein enorm leeft en dat men er eigenlijk al mee bezig is. We hebben die shift gemaakt, ook al is nog niet alle architectuur helemaal uitgewerkt omdat we de formele procedure moeten volgen. Het is de eerste keer dat dit zo leeft in Vlaanderen en dat iedereen ermee bezig is.

Ik lees dat ook heel wat BV's daarmee bezig zijn op het terrein. Dit weekend nog stond in de krant een artikel over mensen die steeds meer kiezen voor gedeelde woningen, voor kangoeroewoningen. Die omslag is echt gemaakt en dat is de grote verdienste van deze Vlaamse Regering. Het klopt dat we er nog niet formeel zijn en ik hoop dat dat allemaal in de komende maanden in de plooi zal vallen. We moeten nu eenmaal formele stappen zetten. Ik vind dat de Vlaamse Regering daar goed werk heeft verricht, maar ik zou heel graag hebben dat we dat kunnen doen met respect voor het eigendomsrecht en met de juiste instrumenten. Laat ons dat eerst volledig valideren voor we die andere stappen kunnen zetten.

Ingrid Pira (Groen): Minister, hoe meer u het draagvlak schetst, hoe groter het raadsel wordt waarom dat huis er nog niet is. U zegt dat we een andere manier van aan politiek doen hebben. Ik twijfel heel sterk aan uw manier van aan politiek doen. Pas op, ik ben niet alleen. Ik word hier gesteund door collega's uit de oppositie, maar ook door collega Ronse uit de meerderheid. Wij vragen ons allemaal af, ook in adviesraden, waar het totale kader blijft. Minister, u kunt dat perfect tegelijk doen, maar u kunt toch geen instrumenten lanceren zonder een totaal kader.

Ik kan alleen maar vaststellen dat steeds meer mensen zeggen: 'act now', doe iets nu. Het woord 'nu' is nog nooit zoveel gehoord als het over klimaat gaat.

Buiten zegt men 'nu', en binnen bent u een van de belangrijkste instrumenten om de klimaatdoelstellingen te realiseren, weer eens aan het uitstellen naar een volgende regering. U hebt niet geantwoord dat het tijdens deze legislatuur nog zal worden behandeld. Gezien de maanden die ons nog resten, zal dat ook niet zo zijn. U hevelt het dus gewoon over naar een volgende regering.

Minister, ik weet niet of ik moet twijfelen aan u of aan anderen. In elk geval blijft het voor mij een groot raadsel wie dwarsligt binnen uw regering. Dat men dwarsligt, dat is zo zeker als wat.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Hermes Sanctorum-Vandevoorde aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de regelgeving voor de kweek en de verkoop van konijnen
– 438 (2018-2019)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Minister, begin november 2018 bleek uit een studie van onderzoekers aan de Universiteit Utrecht (UU) dat het niet goed gesteld is met het huiskonijn. Het huiskonijn, dat is eigenlijk gewoon het konijn dat als gezelschapsdier gehouden wordt. Het konijn kent natuurlijk nog andere toepassingen, maar het gaat hier over de rol als gezelschapsdier.

Hoewel de dieren meer dan 10 jaar oud kunnen worden, sterven ze gemiddeld reeds op de leeftijd van 4, 5 jaar. De oorzaak daarvoor zou te wijten zijn aan slechte omstandigheden in alle schakels door de keten heen. Zowel bij hobbykwekers als handelaars bleken de voorzieningen niet te voldoen aan de behoeften van de dieren. Terwijl konijnen sociale wezens zijn, worden zij toch vaak in isolement gehouden en dit op te kleine oppervlaktes die bovendien niet voorzien zijn van uitloopruimte en/of schuilplekken, wat nochtans nodig is om stress bij deze dieren te voorkomen.

In de Vlaamse pers, in het bijzonder in een artikel in Knack, werden parallellen getrokken met de situatie in Vlaanderen.

Minister, ik had graag geweten of u de situatie voor konijnen in Vlaanderen vergelijkbaar acht met die in Nederland? Ik zie zo niet meteen een reden om te zeggen dat het hier totaal verschillend is, maar misschien hebt u aanwijzingen dat het in Vlaanderen toch anders gesteld is.

Welke wettelijke verplichtingen gelden er in Vlaanderen voor het kweken, houden en verkopen van konijnen, met uitzondering van de minimumafmetingen voor konijnenkooien, die natuurlijk bij koninklijk besluit (KB) zijn vastgelegd? In hoeverre worden wettelijke verplichtingen dan ook gehandhaafd? Worden inbreuken specifiek betreffende konijnen vastgesteld door de Inspectiedienst Dierenwelzijn en wat zijn de gevolgen? Ik weet natuurlijk dat er voor gezelschapsdieren als honden heel wat aandacht is bij de inspectiediensten, maar hoe zit dat voor kleinere gezelschapsdieren als konijnen?

Overweegt u de regels inzake het kweken, houden en verkopen van konijnen te verstrengen, zoals recent ook is gebeurd met de regels die gelden voor het kweken, houden en verkopen van katten en honden?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik wil onderstrepen dat het in de studie van de UU om konijnen gaat die als huisdier gehouden worden en niet over vleeskonijnen. De handel in konijnen valt onder het KB van 2007. Dat besluit verplicht onder andere een erkenning voor dierenhandels. Het legt niet alleen afmetingen voor kooien vast, maar legt ook andere voorwaarden op. Het verplicht rekening te houden met het natuurlijke gedrag van de dieren. Het bevat een minimale personeelsbezetting, legt bekwaamheidsvereisten op voor het personeel, verplicht dierengeneeskundige begeleiding, bevat voorschriften voor de verzorging van de dieren en voorziet maatregelen voor zieke dieren. Onze Vlaamse regelgeving is dus veel gedetailleerder en omvattender dan de Nederlandse. Je kunt ze echt niet met elkaar vergelijken. In Vlaanderen geldt er een veel duidelijkere en meer stringente bescherming voor konijnen, ook voor konijnen als gezelschapsdieren, dan in Nederland.

Anderzijds kunt u natuurlijk zeggen dat regelgeving niets betekent zonder handhaving. Ook daar hebben we wel wat in geïnvesteerd. De dienst Dierenwelzijn streeft de regelgeving natuurlijk na. Het instrumentarium omvat waarschuwingen, boetes en zelfs inbeslagnames. Het is natuurlijk wel zo dat er nog steeds een gebrek aan informatie is in hoofde van heel wat consumenten. Daar proberen we aan te werken door enerzijds verplichtingen op te leggen aan de verkoper. Handelaars zijn verplicht om kopers de nodige richtlijnen te geven voor verzorging. Anderzijds hebben we zelf een website opgericht, www.huisdierinfo.be, waarop we per diersoort specifieke vereisten meegeven. De eerste fiche die daarop werd gelanceerd was trouwens over konijnen, maar ondertussen hebben we een heleboel fiches over verschillende diersoorten op die website geplaatst. We zien ook dat er wel wat bezoekers zijn en dat die campagne dus effect heeft. We trachten de sector er ook toe te bewegen om zelf naar die website te verwijzen.

Ik zal niet beweren dat er zich in Vlaanderen geen problemen rond het welzijn van konijnen als gezelschapsdier kunnen voordoen, maar ik denk toch dat onze situatie enigszins anders is dan die in Nederland. Ons reglementair kader voor de handel in konijnen is veel uitgebreider, gedetailleerder en restrictiever. Ik ben er dus van overtuigd dat de conclusies uit de Nederlandse casus niet zomaar geëxtrapoleerd kunnen worden naar Vlaanderen.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Minister, het is zeker mogelijk dat het Vlaamse kader een stuk strenger is dan het Nederlandse. Ik herinner mij uit de Nederlandse studie dat de wetgeving die de fokkers daar wel volgen, de wetgeving voor de vleeskonijnen is. U geeft aan dat er in Vlaanderen bijkomende regels gelden voor konijnen als gezelschapsdier.

De vraag blijft echter in welke mate die dan opgevolgd en concreet gemaakt worden. Een aantal van de voorwaarden die u daarnet aanhaalde, zijn niet altijd even hard gemaakt in de wetgeving, waardoor er ruimte is voor interpretatie. Wat interessant was aan die Nederlandse studie, is dat ze een uitgebreide bevraging en controle inhield in alle schakels van de keten. Daarbij viel mij op dat er ten eerste een groot transparantieprobleem was. Zo goed als alle spelers in de keten weigerden mee te werken. De sporadische reacties die wel kwamen, voorspelden eigenlijk weinig goeds. Ik heb hier een aantal zaken genoteerd. De helft van de spelers die geantwoord hebben – en dan gaat het om hobbykwekers, want professionele kwekers wilden niet meewerken –, gaf aan dat ze konijnen in kleine, individuele huisvesting houden.

Dat was dus totaal niet aangepast aan de noden van de dieren. Heel vaak kregen ze slechte voeding. Er waren zelfs hobbykwekers die toegaven dat ze het surplus aan pasgeboren konijnen gewoon neerknuppelden. Dat is hun methode voor euthanasie. Ik denk dat er dus wel een probleem is met het huiskonijn in Nederland.

Ondanks het feit dat er in Vlaanderen een strikter kader bestaat, stel ik me de volgende vraag, minister. Zou het niet nuttig zijn om ook eens een studie, naar analogie met wat in Nederland gebeurd is, uit te voeren in Vlaanderen? Ik denk dat dat toch wel wat klaarheid zou kunnen brengen.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Nogmaals: die studie had drie belangrijke conclusies. Ten eerste was er geen aandacht voor natuurlijk gedrag. Ten tweede was er geen transparantie in de sector. Ten derde was de consument niet geïnformeerd. Ik heb u trachten uit te leggen dat we net ten aanzien van die drie punten in Vlaanderen een antwoord bieden. Wat de aandacht voor het natuurlijk gedrag betreft: bij ons zit dat zelfs in de vereisten, in onze regelgeving. Wat de transparantie betreft: dat is bij ons geen kwestie van willen maar van moeten. We hebben een heel brede regelgeving. We kunnen de naleving daarvan te allen tijde controleren. Men moet ook transparantie verlenen als wij dat vragen. Wat de informatievoorziening naar de consument betreft, hebben we ervoor gezorgd dat er in hoofde van de verkopers verplichtingen bestaan om de consument te informeren. Additioneel hebben we ook campagnes als www.huisdierinfo.be.

Wat de handhaving betreft, leggen we geen huisbezoeken af. We zouden zelfs niet weten waar, want mensen die een konijn in huis halen, moeten zich niet registreren. We kunnen dus niet huis aan huis aanbellen om te vragen: hebt u een konijn en mogen we eens zien in welke staat dat zich bevindt? *(Gelach)*

Het is natuurlijk wel zo dat er door de toenemende aandacht voor dierenwelzijn een zeer grote stijging is van het aantal meldingen en klachten inzake honden en katten. Ik zal eens laten nagaan of zich dat ook specifiek voor konijnen voordoet. Ik weet dus niet of er ter zake een probleem is. We hebben allemaal aandacht voor dierenwelzijn. Ik weet niet of we hier kunnen spreken van een gelijkaardige of disproportionele stijging van het aantal klachten inzake konijnen, in vergelijking met het aantal klachten inzake honden en katten.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Dank u, minister. Tot slot wil ik toch nog even benadrukken dat uit die Nederlandse studie blijkt dat de enige schakel waar het niet zo problematisch was, net de schakel was van de consument. De meeste mensen die thuis een konijn houden in Nederland, blijken er goed voor te zorgen, blijkt uit dat onderzoek. Dat was het lichtpuntje in die studie. Het is vooral bij de schakels ervoor in de keten dat het behoorlijk misloopt.

Ik hoorde hier zonet overal gelach en gezucht. Bij dezen is in het verslag opgenomen dat het welzijn van het konijn voor een aantal collega's blijkbaar niet zo belangrijk is. In elk geval: wat gezelschapsdieren betreft, hebben we heel veel aandacht voor honden en katten. Misschien wordt het eens tijd om de kleinere huisdieren, die over het algemeen onder de radar blijven, ook eens onder de loep te nemen en om te zien of al die wettelijke vereisten daadwerkelijk worden toegepast. U weet, minister, dat het goed mogelijk is dat er een kloof bestaat tussen wat de wet zegt en wat in de praktijk gebeurt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over een mogelijk verbod op vuurwerk
– 525 (2018-2019)

VRAAG OM UITLEG van Chris Janssens aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de mogelijke invoering van een vuurwerkverbod
– 618 (2018-2019)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Voorzitter, minister, de problematiek is ons allen bekend. Rond de jaarwisseling wordt er traditioneel op heel wat plaatsen in Vlaanderen vuurwerk afgeschoten, met als gevolg heel wat onrust en zelfs sterfgevallen bij de dieren. De afgelopen periode hebben verschillende kranten opnieuw over enkele specifieke gevallen bericht.

Ik heb u hier in deze commissie zowel in 2015 als in 2016 meerdere keren ondervraagd over deze thematiek. Ik heb u hier ook al meerdere schriftelijke vragen over gesteld. Via gerichte communicatie en brieven hebt u alle gemeenten reeds in het verleden aangeschreven om het vuurwerk zo veel mogelijk te beperken en ook te beperken tot een centrale plaats. Verschillende gemeenten hebben hierop gereageerd door te laten weten dat ze het vuurwerk reeds verboden hadden of andere maatregelen zouden treffen, zoals het sensibiliseren van hun burgers.

Op donderdag 10 januari jongstleden liet u via de media weten dat u de regels rond vuurwerk wilt verstrengen. Ik begrijp daaronder: omdraaien. Vuurwerk moet enkel worden toegelaten op de plaatsen en momenten die daarvoor aangeduid zijn door de gemeenten. Zo begreep ik toch uw persbericht, minister.

Zoals ik zonet al zei, heb ik u hier in het verleden meerdere vragen over gesteld. Ik verwijs heel graag naar mijn schriftelijke vraag nummer 437. U antwoordde daarop dat de lokale besturen volgens u veel beter geplaatst zijn om de lokale situatie in te schatten en de gepaste maatregelen te nemen. Ik citeer uit uw antwoord: "Ik ben dan ook niet van plan om het individuele beleid van de verschillende steden en gemeenten te analyseren en hierin tussen te komen." Minister, u begrijpt dat ik dan toch wel wat verwonderd was over het persbericht van 10 januari, omdat dat me contradictorisch leek.

Ik heb daarom de volgende specifieke vragen omtrent het vuurwerk. Welke argumentatie hebt u om een verbod op vuurwerk in Vlaanderen als algemeen principe in te voeren?

Hoe rijmt u dit voorstel met uw eerdere uitlatingen over de autonomie van lokale besturen die het best geplaatst zijn om de situatie in te schatten en hun regelgeving daarop af te stemmen? Hebt u overleg gehad met de steden en gemeenten inzake dit mogelijk verbod? Zo ja, welke reactie hebt u gekregen? Zo neen, plant u nog een overleg in?

Ziet u het zogenaamd diervriendelijk of stil vuurwerk als een volwaardig alternatief of valt dat ook onder het beoogde verbod? Welke zijn de financiële gevolgen van een keuze voor stil vuurwerk?

Tegen wanneer wilt u dit eventuele principiële vuurwerkverbod gaan invoeren?

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister, het is een jaarlijks wederkerend fenomeen dat door de korte festiviteiten die mensen houden rond de jaarwisseling, het dierenwelzijn geschaad wordt. Wetenschappelijk onderzoek heeft door de jaren heen ook al aangetoond en bevestigd dat vuurwerk inderdaad angstwekkend kan zijn voor dieren, zowel voor huisdieren als voor wilde dieren, dat door die onverwachte luide knallen van vuurwerk dieren op de dool geraken, verloren lopen, gewond geraken en in vele gevallen zelfs komen te overlijden.

U hebt in de voorbije legislatuur een evolutie doorgemaakt in de initiatieven die u genomen hebt naar aanleiding van vuurwerk, voornamelijk omstreeks oudjaar. In het begin ging dat van het sensibiliseren van zowel lokale besturen als diereneigenaars, naar vervolgens een pleidooi om dat vuurwerk te gaan centraliseren op bepaalde plaatsen in de gemeente en een eventueel pleidooi voor het gebruik van geluidsarm vuurwerk, naar nu – zoals ik begrepen heb uit de meest recente communicatie – uiteindelijk uw pleidooi voor een verbod. U deed daarbij de nogal cryptische mededeling dat u ging proberen om daarvoor een meerderheid te vinden. Als ik de initiatieven van de collega van OpenVld van de voorbije jaren bekijk en ook haar vraagstelling van vandaag aanschouw, is het al iets minder cryptisch en lijkt het me duidelijk dat het niet zo evident gaat worden om hierover een meerderheid te vinden, althans niet bij uw coalitiepartners.

Ik wil dus in eerste instantie van u weten wat u bedoelde toen u begin dit jaar de uitspraak deed dat u gaat kijken of u daarvoor een meerderheid gaat vinden. Over welke initiatieven, over welk concreet voorstel waarvoor u graag een meerderheid zou willen, gaat het dan?

Er is ook verwezen naar gemeenten waar een vuurwerkverbod al zou bestaan. Ik denk dat dat nog in een heel beperkt aantal gemeenten het geval is. Daarom heb ik u ook de vraag gesteld, ik weet niet of u voldoende tijd gehad hebt om dat na te kijken. In hoeveel gemeenten geldt er inderdaad op dit moment al een absoluut vuurwerkverbod? Hoeveel gemeenten daarvan zijn eventueel flexibel in de periode rond oudjaar?

Tot slot, welke andere initiatieven hebt u deze legislatuur genomen of wilt u nog nemen in de heel korte tijd die u deze legislatuur nog rest om eventueel vuurwerk aan banden te leggen, zoals ik begrepen heb uit de aankondiging die u begin dit jaar gedaan hebt?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Elk jaar opnieuw krijg ik natuurlijk vooral na afloop van de nieuwjaarsperiode tal van getuigenissen in mijn mailbox, en ook via allerhande sociale media, over incidenten en accidenten, tot en met dodelijke accidenten, door het vuurwerk en het lawaai.

Ik heb voordien verschillende initiatieven genomen. Ik stel vast dat er wel iets veranderd is. Verschillende initiatieven en de extra aandacht die errond gegenereerd is, hebben ertoe geleid dat je enerzijds ongetwijfeld meer klachten binnenkrijgt – dat is juist –, en anderzijds dat verschillende gemeenten wel initiatieven in positieve zin genomen hebben. Er zijn verschillende media die daarover ook een overzicht geboden hebben, maar volgens mijn informatie zouden 31 Vlaamse gemeenten een totaalverbod op vuurwerk hebben, zou het in 116 Vlaamse gemeenten zijn toegestaan mits expliciete toestemming van de gemeente, en zou je in 101 andere Vlaamse gemeenten wel degelijk op oudejaarsavond vuurwerk mogen afschieten. Voor sommige is dat dan ook binnen een bepaalde tijdslimiet. Dat is zowat het beeld.

Er is dus wel iets veranderd, maar de klachten blijven binnenkomen. Tot mijn genoegen stel ik ook vast dat men dat ernstiger neemt, dat men daar meer

aandacht aan besteedt, en dat dat ook in dezelfde zin evolueert als de aandacht en de gevoeligheid voor dierenwelzijn in zijn totaliteit. Dat vind ik een goede evolutie. Ik ben er persoonlijk ook van overtuigd dat we klaar zijn voor een aangepaste regelgeving, waarbij we niet zouden raken aan de gemeentelijke autonomie. Dat heb ik ook altijd gezegd in antwoorden, ik besef ook dat dat te verregaand zou zijn en dat ik daar van een kale reis zou terugkomen. Ook in functie van doelmatigheid besef ik dat dat niet zal lukken. Maar daarom heb ik erover nagedacht minstens de basisregel om te gooien, namelijk dat het vandaag toegelaten is tenzij de gemeente er anders over beslist. Zou het geen goede stap vooruit zijn mochten we het gewoon omdraaien en zeggen dat de basisregel is dat het niet mag, tenzij de gemeente daar anders over beslist, volgens de eigen inzichten, volgens de locatie en tijd? Ik raak niet aan dat uitgangspunt wat betreft de gemeentelijke autonomie, omdat men ook zelf het dichtst op het terrein staat en de beste inzichten ter zake heeft. Daar wil ik niet aan raken. Maar we moeten tenminste die stap kunnen zetten en dat signaal kunnen geven.

Er wordt gevraagd welke initiatieven ik daarvoor ga nemen. Wel, dat kan enkel bij decreet. Dat vergt een aanpassing van de dierenwelzijnsregelgeving. Het kan enkel decretaal, dus dan weet ik ook dat ik niet de tijd zal hebben om daartoe te komen.

Dit is typisch zo'n problematiek. Ik wil daar open over zijn dat, zoals in andere thematieken inzake dierenwelzijn, de grenzen en tegenstellingen over en tussen de partijen lopen. Ook in mijn eigen partij zijn daar sommige andere inzichten over. Ik denk dat dat voor jullie allemaal wel enigszins zal gelden. Mijn vraag was dus gewoon of daar genoeg draagvlak voor zou kunnen bestaan in het parlement, waarbij ik ook zelf initiatieven wil nemen, zoals ik ook in het verleden heb gedaan in andere dossiers, om daar een trekkersrol te spelen. Mocht er een draagvlak voor zijn, geschraagd door de huidige meerderheid – we moeten daar ook niet flauw over doen –, dan kunnen we daar misschien wel een stap zetten. Dat is wat ik in de groep heb willen gooien.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Bedankt, minister.

Mijnheer Janssens, de reden waarom ik daar in het verleden ook al heel veel vragen over heb gesteld, is dat ik dit een heel belangrijke problematiek vind en dat ik het ook belangrijk vind dat daar heel veel aandacht naar gaat. Elk sterfgeval door vuurwerk is er zeker een te veel. Ik ben heel blij met de reactie van de minister betreffende het niet aantasten van de lokale autonomie, want dat was een beetje mijn vrees en mijn verbazing toen ik de perscommunicatie las, dat hij daaraan wou raken. En dat is, zo blijkt uit het antwoord van de minister, niet het geval. Daar ben ik uiteraard heel gelukkig mee.

Minister, ik had graag nog bijkomende aandacht willen vestigen op het volgende. U hebt daarnet heel duidelijk gesteld dat er in 31 gemeenten een totaalverbod is en dat er in een 116-tal toestemming moet zijn alvorens men vuurwerk afsteekt et cetera. Maar wat ik merk, is dat er heel veel illegaal vuurwerk wordt afgeschoten en dat de handhaving daar heel moeilijk is. Op het moment dat de politie ter plaatse komt, is men al ribbedebie. Ik denk dat daar extra aandacht naartoe moet gaan. Men moet lokale besturen nog extra stimuleren in het zoeken naar oplossingen.

Ik heb daarnet de vraag gesteld over stil vuurwerk. Dat maakt ongeveer de helft minder geluid. Er zijn ook heel veel gemeenten – en we moeten dat stimuleren – die vroeger zelf vuurwerk afstaken en die nu veeleer naar lasershows of vuurshows gaan. Lasershows et cetera zijn ook ecologisch een stap vooruit. Het is dus op twee vlakken een win-win. Maar we moeten lokale besturen vanuit het

parlement, met initiatieven die door de Vlaamse overheid worden genomen, stimuleren in het zoeken naar oplossingen en naar alternatieven.

Ik heb u in het verleden al gesproken over stil vuurwerk. Uiteraard is dat niet volledig stil, maar ongeveer de helft stiller, zo heb ik mij toch laten vertellen. In de toekomst zal het misschien totaal geluidloos kunnen, wie weet. Maar er bestaan ook vuurwerkgewenningen voor dieren. Is daar al verder onderzoek naar gebeurd? Hebt u zich daar verder over laten informeren? Ik heb dat bij een van de vorige vraagstellingen ook al aangehaald.

Wat betreft handhaving, stimulering, alternatieven et cetera is er zeker nog werk aan de winkel. Dat is zeker ook een van de thema's die u bij uw contacten met de lokale schepenen van Dierenwelzijn, waarvan er gelukkig ook weer meer zijn dan in het verleden, kunt blijven aanhalen, zodat we daar stappen vooruit kunnen zetten.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister, bedankt voor uw antwoord. Door allerlei sensibiliseringsacties in de voorbije jaren en ook door de neveneffecten van het gebruik van vuurwerk, op mensen maar voornamelijk op dieren, wordt er bewuster omgegaan met vuurwerk, maar toch zien we dat dat jaarlijks nog op zeer grote schaal gebruikt wordt. Dan denk ik dat het goed is dat de regelgeving in deze legislatuur geëvolueerd is, vrijwel in gelijke tred met de aandacht die er vanuit de samenleving voor dierenwelzijn is. Die is gelukkig groeiende, en dus is het goed dat we ook onze regelgeving daarop afstemmen en dat we gebruikmaken van dat momentum bij het publiek, dat met verhoogde aandacht naar dierenwelzijn kijkt.

Het is misschien jammer dat er niet eerder decretale initiatieven zijn genomen, want nog deze legislatuur in actie schieten, althans vanuit uw kabinet, is niet zo evident, aangezien we eind deze week met de decretale limietdatum zitten. Maar natuurlijk kan er vanuit het parlement wel nog een initiatief worden genomen. U hebt gezegd dat u in eerste instantie bij uw coalitiepartners wilt kijken of er een draagvlak voor kan worden gevonden. Ik wil van u graag weten of u daar al initiatieven toe genomen hebt, om af te tasten of er eventueel een draagvlak is.

Ik had ook heel graag van uw coalitiepartners gehoord wat nu hun standpunt is. Ik heb collega De Vroe zonet een aantal minuten horen repliceren op uw antwoord, maar ik heb niet gehoord of zij nu akkoord gaat met het voorstel dat u doet om de regelgeving omtrent dierenwelzijn aan te passen en inderdaad tot een omgekeerde situatie te komen dan die die er vandaag is, namelijk dat we voor een algemeen verbod gaan, omdat we ervan uitgaan dat daar bij de bevolking ook een draagvlak voor zal zijn. De lokale autonomie wordt dan toch gehandhaafd, door die gemeenten die vinden dat het alsnog moet worden toegelaten, daartoe de kans te geven.

In dezen – en in het algemeen wat betreft dierenwelzijn – schrijf ik dit hoger aan dan de lokale autonomie. U zult vanuit mijn fractie steun hebben indien hier in die zin initiatieven zouden worden genomen. Ik kijk ook nog even naar de commissievoorzitter. Ik kan mij niet inbeelden dat CD&V de aandacht voor het dierenwelzijn zal willen tegenspreken. Mevrouw Rombouts, ik kan mij niet inbeelden dat u niet op dezelfde golflengte zou zitten als de minister. Ik hoor graag van u of de minister bij zijn coalitiepartners een draagvlak heeft gezocht en vooral of hij hiervoor een draagvlak heeft gevonden.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Het is een zwaar onderschat probleem. Minister, u krijgt waarschijnlijk vaak klachten van mensen

met een huisdier, en waarschijnlijk zijn dat dan vooral honden, maar ook katten. De wilde dieren die eronder te lijden hebben, zijn onmogelijk bij te houden.

Ik was ook nieuwsgierig naar hoeveel lokale besturen het nu expliciet toelaten. Dat zijn er nog altijd behoorlijk veel. Is dat eerder een passieve houding of is het een expliciete toelating vanuit de lokale besturen? Als het een passieve houding is, kan het omdraaien van het systeem, zoals u voorstelt, werken. Als het een meer actieve houding is, waarbij men zegt dat vuurwerk moet kunnen, zal waarschijnlijk die regeling of het verbod dat dan stricto sensu bestaat, vaak worden overruled door de lokale besturen.

Minister, ik wil echt wel, net als de heer Janssens, ingaan op uw oproep. U hebt mijn steun al. Maar ik vertegenwoordig maar één stem. Ik neem aan dat de N-VA mee aan boord is. Groen zullen we straks horen. Sp.a is hier nog niet. Het Vlaams Belang zal vanuit de oppositie steunen. Mevrouw De Vroe, ik vind Open Vld eerlijk gezegd een beetje ambigu. U hebt duidelijk empathie voor de dieren… *(Opmerkingen van Gwenny De Vroe)*

U zit op dezelfde golflengte wat het voorstel betreft? Oké. Open Vld is dus mee. Dan hebben we, denk ik, al een meerderheid in het parlement. De vraag is wat CD&V denkt. Net zoals mijn collega zegt, kan ik mij onmogelijk inbeelden dat CD&V niet bekommerd is om het dierenwelzijn.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Mevrouw Rombouts, ik had graag gehad dat u als eerste het woord nam. Maar ik neem aan dat u straks namens uw fractie nog het woord zult nemen, bij gebrek aan andere fractieleden momenteel – wij onderschatten uw competentie niet.

Ik ondersteun mijn collega's Sanctorum en De Vroe en de minister helemaal. Het moet, zoals collega Sanctorum zegt, een bewust positieve actie zijn, en niet een soort van vluchtmaatregel. De algemene regel moet worden omgedraaid: er moet een verbod gelden, behalve wanneer er een goed gemotiveerde en lokale afwijking wordt toegestaan. Men zal dan wel eens nadenken over waar men het doet, in een industriële omgeving of in een omgeving van natuur of bewoning. Dat zijn afwegingen die lokale besturen kunnen maken.

Ik ben een pragmaticus, ik steun dus het voorstel. Mevrouw Rombouts, we kijken hoopvol naar u.

Tinne Rombouts (CD&V): U bent hoopvol omdat CD&V inderdaad het dierenwelzijn ook op de agenda plaatst. Daarin kan ik jullie, collega's, alleen maar gelijk geven.

Ik heb wel al de minister, vanuit de N-VA, hierover gehoord, maar nog niet alle fracties van het parlement. Het mag duidelijk zijn dat dit voorstel nog niet werd voorgelegd aan de meerderheidscollega's. Ik sluit mij wel zeer graag aan bij de vraagstellers. Ik breng begrip op voor en kan mij vinden in het voorstel om een omkering te doen van de toestemming. Maar ik wil hierover wel even doorspreken met mijn collega's en met de minister.

Ik woon toevallig in een gemeente waarvan ik denk dat het aantal vuurwerkafstekers redelijk hoog ligt. Wij wonen aan de grens met Nederland, waar er een ongelooflijke cultuur is van het afsteken van vuurwerk, specifiek met oudjaar en ook in andere omstandigheden. Wat betreft die andere omstandigheden is het bij ons, als voorbeeldgemeente, heel duidelijk verboden. Men moet het bij ons effectief aanvragen. Maar ik spreek in alle eerlijkheid en oprechtheid als ik zeg dat het ondoenbaar is om te controleren of iedereen het heeft aangevraagd. Ik

wil dat wel symbolisch omkeren, maar daarmee is het probleem niet opgelost. Ik wil als parlementslid tot probleemoplossing komen en regelgeving maken waarmee effectief een probleem wordt opgelost. De handhaving daarvan is ondoenbaar, tenzij wij met oudjaar vanuit weet ik welke gemeenten of weet ik vanuit welk Brussels departement extra ondersteuning krijgen om op elke hoek van elke straat politiemensen te plaatsen. Het vuurwerk wordt afgestoken voor elke woning. Wij hebben met andere woorden handen en ogen te kort om dat te kunnen controleren.

Wat is er vandaag wel? Je moet, één, toestemming krijgen en dat, twee, binnen bepaalde uren. Een omkering is symbolisch en communicatief misschien een belangrijk signaal, maar méér dan dat is het, waar veel vuurwerk wordt afgestoken, niet, want het is niet te handhaven.

Minister, wat is wél haalbaar? Waarmee kunnen we wel stappen voorwaarts zetten? Want alleen communicatie en sensibilisering – hoe belangrijk ook, we moeten daarover kunnen spreken – is niet concreet genoeg. Ofwel is er een massaal verbod en is er overal controle. Maar zelfs dan is een handhaving bijzonder moeilijk. Je moet tot een culturele of mentale switch komen. Ofwel zit er potentieel in het stille vuurwerk. Laat ons erover nadenken hoe we tot nog stiller vuurwerk kunnen komen.

Minister, hebt u op dat vlak acties ondernomen om met verkopers samen te zitten om een afsprakenkader te maken met betrekking tot de verkoop van stil vuurwerk?

Hebt u met de federale overheid overlegd om een verbod op luidruchtig vuurwerk in te stellen? Wat doen we met onlineverkopers? Kunnen we dat beter in beeld en in kaart brengen om daar massaal op in te zetten? Vorig jaar is daarover een sensibiliseringsactie gebeurd. We hebben al onze handelaars aangeschreven met de motivatie om aandacht te hebben voor dieren en voor buren, en om liefst stil vuurwerk te kopen. Dit jaar was er iets minder aandacht voor. Kunnen we daar niet meer actie rond doen? Hebt u meer actie ondernomen om het stil vuurwerk massaal ingang te laten vinden?

In Nederland wordt er massaal vuurwerk afgestoken. Hebt u overlegd met Nederlandse collega's over hoe zij daartegenover staan? Wilt u samen met Nederland bekijken hoe we dat kunnen veranderen?

Wat nodig is en blijft, is sensibilisering naar mensen die dieren houden. Dat is niet voor de wilde dieren, maar voor dieren die in huisgezinnen worden gehouden en die familiair zijn, die dus zeer gevoelig zijn voor extra prikkels. Op welke manier kunnen die mensen hun dieren beschermen? Zij kunnen maatregelen nemen door ze binnen te houden en door muziek op te zetten.

Minister Ben Weyts: Dit is een interessant debat en er zijn goede suggesties gedaan. We hebben inderdaad nog initiatieven genomen rond geluidsarm vuurwerk en dat ook aanbevolen bij steden en gemeenten. Kan ik de verkoop daarvan verbieden? Dan zit ik op het domein van de consumentenzaken, en daarvoor is iemand anders bevoegd.

Overleg met Frankrijk, Luxemburg, Nederland: ik wil de vis nu ook niet verzuipen. Misschien hebben we in de eerste plaats nood aan uniformiteit. In mijn mailbox zie ik regelmatig verwarring. Enerzijds is er meer aandacht voor die problematiek, denk aan de verschillende reacties van de gemeentebesturen die hun best doen om hun burgers te informeren, maar in de praktijk lukt dat niet altijd. Anderzijds verschuilen velen zich nog altijd achter het feit dat er in deze gemeente wel, en in de andere gemeente geen basisregel is, en dus steken ze maar vuurwerk af.

Ik zal een initiatief nemen om met de collega's van de meerderheid te overleggen over wat mogelijk is. Ik zie daar al positieve elementen. De handhaving zal hiermee gepaard moeten gaan. De handhaving zal iets gemakkelijker zijn als we de basisregel omkeren. In beginsel is het dan verboden. Dat wil dan zeggen: als men twijfelt, is het verboden. Dat is wat gemakkelijker.

Inzake de handhaving hebt u zeker een punt. Woorden wekken, voorbeelden strekken. Ik zie niet al te veel handhavingsinitiatieven en inspanningen op dat vlak. Dat zal verschillen van gemeente tot gemeente, maar de gemeenten waar effectief handhavingsinspanningen gebeuren, zijn beperkt. We zullen dat een of twee keer moeten doen om de wens tot handhaving van dat beginsel diets te maken, en om dat signaal te kunnen geven. Dat is nodig. In de bespreking kunnen we verder bekijken of op dat vlak een inspanning van onze zijde – vanuit Brussel, maar we zijn ook met niet veel mensen, en ik hoop dat er in de volgende regeerperiode meer mensen bij komen – kan worden gedaan.

We kunnen de handhaving ook administratief beteugelen. In het begin van de regeerperiode heb ik met jullie volledige medewerking en steun die switch al gedaan, om de opeenstapeling van finaal geseponeerde pv's bij het parket tegen te gaan. Zo zorgen we ervoor dat we de kleine vergrijpen en inbreuken zelf administratief kunnen beboeten. Dat heeft ervoor gezorgd dat we een veel betere relatie tot stand hebben gebracht met de parketten. Het heeft op termijn ook voor een betere handhaving tout court gezorgd zodat we een vervolgingsbeleid kunnen garanderen. Ook in die mogelijkheid kunnen we voorzien.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Minister, het is belangrijk om de lokale autonomie volledig te laten spelen. Ik herhaal dat ik heel tevreden ben met uw reactie. We kunnen ons ook volledig vinden in de omkeerbaarheid. Het is duidelijk dat we op dezelfde lijn zitten.

In de handhaving moeten we nog stappen vooruit zetten. Ik ben blij dat u hierop hebt gereageerd. Gemeentebesturen hebben daarin ondersteuning nodig. Ze moeten daarin ook worden gestimuleerd, en ook in de zoektocht naar alternatieven als ze zelf nog vuurwerk afsteken. Er ligt dus nog huiswerk op de plank.

Minister, met de tussenkomsten die er vandaag zijn geweest, krijgt u huiswerk mee naar huis. Het is belangrijk dat er op een correcte manier wordt gecommuniceerd. Communicatie naar de burgers is heel belangrijk. Heel veel mensen vergeten op die feestelijke momenten de afschuwelijke gevolgen, met sterfgevallen die kunnen plaatsvinden. Het is belangrijk om dat blijvend te beklemtonen.

Als ik het over dat huiswerk heb, dan heb ik het ook over bijvoorbeeld de innovatie op het vlak van vuurwerk. Mevrouw Rombouts heeft ernaar verwezen, en dat heb ik ook zelf gedaan in mijn reactie. Stil vuurwerk zorgt voor ongeveer de helft van het lawaai. Maar wanneer u met de sector samenzit en hen stimuleert, kunnen daar misschien nog grote stappen vooruit worden gezet.

Wij zullen u in de toekomst blijven ondervragen over dit onderwerp. Over enkele maanden zal ik u daar, in de hoop dat ik word herverkozen, opnieuw over bevragen. En zo niet, zal ik het aan mijn collega’s doorgeven. U mag er van op aan Open Vld dit thema heel nauw zal blijven opvolgen.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister, goed nieuws: u hebt een meerderheid in het parlement om de regelgeving om te keren. Zelfs als we CD&V even buiten beschouwing laten, hebt u nog voldoende stemmen in het parlement om de regelgeving om te keren en ervoor te zorgen dat de huidige diffuse regelgeving wordt geüniformiseerd. Nu is er in 10 procent van de gemeenten een

totaalverbod, in andere gemeenten bestaat er geen verbod, maar moet er uitdrukkelijk toelating worden gevraagd, in nog een aantal andere gemeenten is er dan weer een heel flexibele regeling. Ik denk dat het goed is dat we daar uniformiteit in krijgen en dat we die regelgeving gewoon omdraaien en zeggen dat vuurwerk verboden wordt, behalve in die gemeenten waar er uitdrukkelijk toelating wordt gegeven, om dan het liefst op centrale locaties, waar zo weinig mogelijk bevolking is, alsnog vuurwerk toe te laten.

Minister, ik hoop dat u aanvoelt dat daar een meerderheid voor groeit en dat zelfs bij CD&V, dat wat voorbehoud heeft, de bereidheid bestaat om na te gaan of daar binnen de fractie een draagvlak voor kan worden gevonden zodat we die negatieve effecten van vuurwerk op dierenwelzijn uit de wereld kunnen helpen. Ik hoop, minister, dat u daar voor de start van de pre-electorale periode, op 25 april, een meerderheid voor vindt en vooral de bereidheid bij de andere partijen om hiervoor nog een decretaal initiatief te nemen, zodat daar nog deze legislatuur over kan worden gestemd.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Hermes Sanctorum-Vandevoorde aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de gevolgen voor Vlaanderen van de Duitse houding ten aanzien van onverdoofde biggencastratie
– 583 (2018-2019)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Minister, de biggencastratie is een steeds terugkerend onderwerp. In het regeerakkoord staat het welgekende verbod op onverdoofde biggencastratie tegen 2018. Dat hebben we niet gehaald, het is uitgesteld tot een op vandaag onbekende datum. De ambitie werd losgelaten als gevolg van bezorgdheden in de sector, onder andere met betrekking tot consumentenacceptie en export, in het bijzonder voor de Duitse en recent ook de Chinese markt.

Ik stel deze vraag omdat uit een rondvraag eind 2018 van consumentenorganisatie Foodwatch bij negen grote supermarktketens in Duitsland bleek dat de meeste onder hen zich verzetten tegen onverdoofde biggencastratie. Supermarkten als Aldi en Lidl weren vlees van onverdoofd gecastreerde varkens in hun Duitse winkels en geven openlijk aan voorstander te zijn van immunocastratie, een van de alternatieven. De consumentenorganisatie spreekt de bezorgdheden van de varkenssector over consumentenacceptatie dus ten stelligste tegen.

De Duitse regering roert zich ook. Zij voorzag net als de Vlaamse Regering in een castratiestop tegen 2019. De Duitse regering behoudt intussen de ambitie voor een volledig verbod, hoewel de datum met twee jaar verlengd wordt. Duitsland heeft dus wel een deadline, in tegenstelling tot Vlaanderen. Daar wordt een volledige implementatie van de bestaande alternatieven gedurende de twee volgende jaren nagestreefd en via regelmatige tussentijdse rapportage opgevolgd.

Minister, acht u, gezien de houding van de Duitse supermarktketens inzake immunocastratie en hun eigen aanbod aan varkensvlees, de bezorgheden van de Vlaamse varkenssector over de Duitse markt nog steeds voldoende gegrond om een Vlaamse castratiestop langer af te houden?

Volgt u de ontwikkelingen in de Vlaamse varkenssector verder op via tussentijdse rapportage met het oog op een toekomstig castratieverbod?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik had eerder al gewezen op dat gevaar en het is inderdaad zo dat Duitsland dat verbod met twee jaar heeft uitgesteld. Het ging eigenlijk over het verbod op onverdoofde castratie. Er was ook discussie over het feit dat in Nederland die verdoving ook bestaat maar dat daar in de praktijk weinig van in huis komt. Soms moet men daar, om het met een boutade te zeggen, het stof van de verdovingsinstallaties wegnemen.

Normaal gezien moest het verbod op onverdoofde biggencastratie in Duitsland ingaan op 1 januari. De verantwoording is dat de Duitse varkenshouders niet klaar zijn voor dat verbod. Men vreest dat, wanneer het alsnog ingang zou vinden, verschillende ondernemingen over de kop zouden gaan, vooral de kleinere, waardoor de Duitse varkensmarkt en de positie van Duitsland als exporteur in elkaar zouden storten. Men vreest vooral voor de gevolgen voor de import, namelijk dat dan varkensvlees uit andere landen die er minder strikte dierenwelzijnsregels op nahouden, zou worden ingevoerd.

Het Duitse kwaliteitssysteem QS en enkele Duitse retailers hebben aangegeven dat ze openstaan voor vlees van intacte beren en immunogevaccineerde varkens. De sector vreest echter dat de Duitse klanten dat vlees zouden weigeren. De angst over die afzetmogelijkheden vertraagt de overstap naar alternatieven en speelt ook ons parten.

De Afrikaanse varkenspest, die nu welig tiert, is zeker een bijkomende compenserende factor. Dat speelt mee en zorgt ervoor dat men zich zeker niet opener opstelt voor wat in sommige hoofden als experimenten telt.

Ik blijf de situatie natuurlijk opvolgen en waar mogelijk neem ik initiatieven om finaal tot dat verbod op chirurgische castratie te komen. Daarbij kunnen we ons natuurlijk niet tot Vlaanderen beperken. Ik heb de vorige keer uitgelegd dat er zich in de binnenlandse markt, zeker in de retailsector, voor het overgrote deel geen probleem meer stelt. Men werkt hier ofwel met intacte beren en detectie aan de slachtlijn – waarrond we trouwens bezig zijn met een hoopgevende studie – ofwel met het alternatief van immunogecastreerde varkens. Daarmee wordt eigenlijk het gros van de binnenlandse markt afgedekt. Wij zijn niettemin ook een grote exporteur en de problemen stellen zich bij de aanvaarding in de afzetmarkt. Duitsland is daar één van, China ook zeker en vast.

Ondertussen hebben we op Europees vlak wel een succesje geboekt. U weet dat de Europese Commissie indertijd een expertengroep heeft opgericht. De Commissie heeft de zaak dan wat laten liggen: die groep is uiteindelijk niet meer samengekomen en de Commissie nam ook geen enkel initiatief. Daarop hebben wij zelf initiatief genomen met een Europese voortrekkersgroep van landen die dierenwelzijn een prominente rol willen laten spelen op het Europese niveau. We hebben die expertengroep nieuw leven ingeblazen en we hebben ook een overeenkomst bereikt met de Europese Commissie om die expertengroep onder te brengen bij het Europees platform voor dierenwelzijn. De groep kan zijn werkzaamheden dus opnieuw aanvangen onder de koepel van de Commissie. Dat staat weer op de agenda, wat een goede zaak is.

Daarnaast hebben we natuurlijk regelmatig contact met de Duitse autoriteiten om de situatie op de voet te volgen. Wat de toegang van het vlees van immunogecastreerde varkens tot de Chinese markt betreft, hebben we enkele initiatieven genomen. U weet dat er via de ambassade communicatie geweest is, maar ik heb nog geen formeel antwoord mogen ontvangen van de Chinese autoriteiten. Ik zal daar dus nogmaals via de ambassade op moeten aandringen. Aanvankelijk had ik wel antwoord gekregen, waarin men vroeg om de vraag te concretiseren

en te verduidelijken welke exporteur welke vragen zou hebben, maar er is geen verdere repliek meer gekomen.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Wat toch telkens ongelooflijk is in deze discussie, is het irrationele karakter van het debat. Het gaat eigenlijk altijd over dat waanbeeld dat de binnenlandse varkensvleesproductie ineen zou storten en de argumentatie verschuift daarbij ook telkens. Jarenlang werd gezegd dat de consument het weigerde. Dan blijkt dat niet te kloppen en zou het de retailer zijn die zegt dat de Duitse retailsector het niet wenst. Nu blijkt dat ook niet te kloppen en schuift het verder op in de keten, maar in de praktijk verandert er niets. Voor de binnenlandse markt is er een positieve evolutie, maar voor het exportgedeelte, dat natuurlijk zeer groot is in Vlaanderen, verandert er eigenlijk niets.

Intussen, de afgelopen jaren, is China een bijkomend argument geworden, terwijl er eigenlijk geen duidelijk signaal is dat het in China niet gewenst zou zijn. U geeft aan dat er wel briefwisseling is met de Chinese ambassade en dat die niet zo vlot verloopt, maar er is geen duidelijk aantoonbaar probleem. En toch blijkt het moeilijk te zijn om een onderdeel van het Vlaamse regeerakkoord nota bene uit te voeren. Eigenlijk is dat hallucinant. Zoiets is alleen maar mogelijk bij dierenleed. Beeld u in dat dat over iets anders zou gaan. Dat is politiek totaal niet te verantwoorden.

Het is goed dat er op Europees vlak een en ander beweegt. Het klopt dat de streefdatum in Duitsland ook wat opgeschoven is. Onverdoofde biggencastratie zou nu pas tegen 2021 verboden worden, maar daar heb je ten minste een concreet vooruitzicht. Dat hebben we in Vlaanderen vooralsnog niet. Ik denk wel dat dat noodzakelijk is.

Ik heb nog een laatste punt. We hebben de vorige keer over de detectie van berengeur aan de slachtlijn gesproken. De resultaten uit die studie daarrond waren veelbelovend. Is er daar ondertussen al meer duidelijkheid over?

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Ik heb een zekere vermoeidheid in mijn stem als ik hierover tussenkom. Voor de dieren in kwestie is het, denk ik, nog veel erger. Ik kan de stappen die gezet zijn, ook op het Europese vlak, waarderen, maar op een bepaald moment zullen we toch een streep moeten trekken, zeker als het argument van de grootste invoerder, Duitsland, hier niet meer aan de orde is.

Het lijkt er immers op dat we naar een situatie aan het evolueren zijn waarbij de sector het als het ware zelf wel zal reguleren, als zou er een welwillendheid ontstaan om dat te doen. Ik weiger om dat te geloven.

Ik denk ook dat het belangrijk en nodig is dat er snel – al zal het niet voor direct zijn, heb ik begrepen – resultaten over de studie van de berengeur aan de slachtlijn bekend worden en effectief in maatregelen worden omgezet, en dat het niet een soort van 'lijdzaam verhaal' wordt. Het is jammer dat u deze beslissing niet kunt finaliseren tijdens deze legislatuur. Zoals collega Sanctorum zegt: het is niet het eerste punt van het regeerakkoord dat niet uitgevoerd wordt, maar het is wel een belangrijk punt, waarvoor een behoorlijk draagvlak bestaat in de samenleving. Ik waardeer uw inspanning, maar ik vind het heel erg jammer.

Tinne Rombouts (CD&V): Minister, ik wil me aansluiten bij de vraag om een berengeurdetectiestudie. Hopelijk levert die de verhoopte resultaten op. Dat is

een cruciaal element om de markt een andere richting te kunnen doen uitgaan. Ik ben dus geïnteresseerd in die resultaten en in uw visie daarop.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Het is een complexe, uitdagende problematiek. Voor alle duidelijkheid: het regeerakkoord voorzag in de uitvoering van het Europees akkoord, van de Europese entente. Die entente is er echter niet meer op Europees niveau. Desalniettemin denk ik dat we wel wat stappen vooruit gezet hebben. Het is ook mijn overtuiging dat we vooral op Europees vlak, als we ervoor willen zorgen dat bijvoorbeeld Duitsland mee is, voor een doorbraak zullen moeten zorgen. In zulke complexe dossiers zullen we namelijk enkel vooruit geraken met wat empathie. Ik bedoel daarmee het volgende. Sommigen staan versteld van de weigerachtigheid in hoofde van bijvoorbeeld de retailers. Dat heeft natuurlijk alles te maken met het feit dat de retailers en anderen erg bevreesd zijn voor het moment waarop de consument geconfronteerd wordt met een berengeur bij intacte beren. Eén keer is al voldoende, die ene keer zal de krantenkoppen halen en die miljoenen andere keren dat er niks fout is met het vlees van intacte beren, niet. Dat is de grote vrees.

In eigen land heeft men die vrees inderdaad wat laten varen, omdat we erin slagen om veel nauwkeuriger te zijn op het vlak van detectie. We hebben ook die studie van de Universiteit Gent. Daar zit men nu wel met het probleem van de varkenspest, onder andere. Dat maakt het er niet gemakkelijker op om snel tot een conclusie te komen, integendeel. Daarnaast zijn er ook enkele softwareproblemen, maar blijkbaar is het nu vooral de varkenspest die de onderzoekers parten speelt. *(Opmerkingen van Hermes Sanctorum-Vandevoorde)*

Ik kan daar enkel in algemene termen op antwoorden. Ik ken daar geen details over. Het gaat onder meer over beperkingen inzake transport.

Ik denk dat we absoluut rekening zullen moeten houden met die redenering en niet moeten proberen de risico's te minimaliseren. In hoofde van de grote spelers gaat het niet over het minimaliseren van risico's, maar over het uitsluiten van risico's. Het zal nooit 100 procent zijn, maar we moeten toch meer dan 99 procent behalen. Ik begrijp wel dat daar een terughoudendheid is. We proberen daar maximaal aan te beantwoorden. Het zal niet alleen op Vlaams niveau zijn maar ook op Europees niveau dat we doorbraken zullen moeten realiseren. Ik blijf dus aan die kar trekken.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Minister, u haalde de term 'empathie' aan. Mijn empathie gaat in de eerste plaats naar diegenen die het het zwaarst te verduren hebben, en dat zijn natuurlijk de dieren. U zegt dat we begrip moeten hebben voor de retailers die niet willen dat er in de rekken plots vlees opduikt met een berengeur. Ik denk dat het Lidl is dat in België overgeschakeld is naar intacte beren. Colruyt aanvaardt enkel vlees van immunogecastreerde dieren. Als het daar lukt, waarom zou het dan ergens anders niet lukken? Dus ja, ik heb empathie. Ik zie eigenlijk de concrete hindernis niet meer. Het wordt inderdaad enorm irrationeel.

Wat die Afrikaanse varkenspest betreft: het is eerlijk gezegd een beetje raadselachtig voor mij wat precies de hindernis voor dat studiewerk is. Minister, aangezien we allemaal reikhalzend uitkijken naar de resultaten, wil ik u vragen om tenminste al voorlopige resultaten op te vragen, die gedeeld kunnen worden met het parlement, een tussentijds rapport. Misschien volgt de eindconclusie dan pas binnen een paar maanden of zelfs een jaar. Ik weet het niet, ik weet niet waarop we precies moeten wachten. Ik ben even vergeten wanneer de afgesproken

deadline was voor die studie, ik denk dat het eind vorig jaar was. In elk geval is die deadline gepasseerd. Ik denk dus dat we op zijn minst een tussentijds rapport mogen vragen van het studiebureau.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.